

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou ve věci

žalobce: **L. A.**
bytem
adresa pro doručování:
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Juráněm
se sídlem Dvořákova 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/19554-920,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- III. Odměna zástupce žalobce Mgr. Petra Juráně, advokáta se sídlem Dvořákova 13, 602 00 Brno, korespondenční adresa Svitavská 2383/16, 678 01 Blansko, ve výši

2.600 Kč bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2018, č. j. MPSV-2018/19554-920 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Jihlavě, kontaktní pracoviště Žďár nad Sázavou (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 12. 12. 2017, č. j. 20476/2017/ZNS (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto, že žalobci bude poskytován příspěvek na živobytí ve výši 6 210 Kč měsíčně od prosince roku 2017, tím způsobem výplaty, že částka ve výši 4 010 Kč měsíčně bude vyplácena poštovní poukázkou a částka ve výši 2 200 Kč měsíčně bude vyplácena formou typizovaných poukázek na nákup zboží.
2. Žalobce žalobou brojí proti prvostupňovému i napadenému rozhodnutí pro jejich nezákonnost. Nesouhlasí s vyplácením příspěvku na živobytí ve formě poukázek, neboť dochází k nepřipustnému zásahu do práva žalobce na lidskou důstojnost, k porušení zásady autonomie vůle, dále k zásahu do jeho práva na informační sebeurčení. Při placení poukázkami poskytuje obchodníkům informaci o jeho majetkových poměrech, tedy že je osobou v hmotné nouzi. Dále namítá, že žalovaný nepřihlédl k námitkám o omezení svobody volby nákupu potravin, ponížení důstojnosti a omezení práva na informační sebeurčení a přiklonil se pouze k pragmatickému výkladu zákona.
3. Žalovaný ve vyjádření k věci zrekapituloval dosavadní průběh řízení a zopakoval argumenty obsažené v napadeném rozhodnutí. Uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobce pobírá příspěvek na živobytí od července roku 2014 podle § 43 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi se ho výplata dávky formou poukázek týká. Správní orgán prvního stupně je tímto ustanovením vázán a nelze tak přihlížet k individuálnímu požadavku žalobce a zvýhodňovat jej oproti jiným příjemcům dávky. Žalobci byla výplata poukázek stanovena v nejnižší možné míře, tj. 35 % výplaty předmětné dávky. Žalobce dlouhodobě pobývá v Brně, počet obchodů, v nichž je možné poukázky uplatnit, je dostačující (možnost platby poukázkami ve velkých řetězcích). Žalovaný dodal, že žalobce je svým svobodným rozhodnutím dlouhodobě osobou v hmotné nouzi, přičemž žije v Brně, kde není obtížné (např. ve spolupráci s Úřadem práce) si vyhledat vhodné zaměstnání. K námitce žalobce, že placením poukázkami poskytuje obchodníkům informaci o jeho majetkových poměrech, žalovaný konstatoval, že se jedná o subjektivní názor žalobce, neboť na poukázkách je uvedena pouze nominální hodnota poukázky.
4. Ze správního spisu zjistil krajský soud následující skutečnosti relevantní pro posouzení věci.
Na základě žádosti žalobce ze dne 3. 7. 2014 byl žalobci správním orgánem prvního stupně přiznán příspěvek na živobytí ve výši 3 410 Kč měsíčně od července roku 2014. Oznámením ze dne 6. 12. 2017 došlo od měsíce prosince roku 2017 ke změně způsobu výplaty tak, že měsíční částka ve výši 4 010 Kč je vyplácena poštovní poukázkou a částka

ve výši 2 220 Kč formou typizovaných poukázek na nákup zboží. Proti tomuto oznámení si podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto prvostupňovým rozhodnutím, v němž byl způsob vyplácení dávky potvrzen. Následně si žalobce podal odvolání, ve kterém uplatňuje totožné námitky jako v žalobě. O odvolání bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím, v němž žalovaný konstatoval, že žalobce pobírá příspěvek na živobytí od července roku 2014, přičemž správní orgán prvního stupně postupoval v souladu s ust. § 43 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, když žalobci stanovil výplatu formou poukázek v nejmenší možné míře, tj. 35 % z celkové částky. Toto rozhodnutí je nyní předmětem soudního přezkumu.

Posouzení věci krajským soudem

Žaloba není důvodná.

5. Soud konstatuje, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
7. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
8. V dané věci se žalobce podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.
9. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**, přičemž se řídil následujícími úvahami.
10. Podle § 43 odst. 5 písm. s) zákona o pomoci v hmotné nouzi způsob výplaty určuje plátce dávky tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti osoby v hmotné nouzi s dávkou v hmotné nouzi hospodařit a využít dávku k účelu, ke kterému je určena. Způsob výplaty příspěvku na živobytí může určit plátce dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Příjemci dávky, který pobírá dávku déle jak 6 měsíců v posledních 12 měsících, bude dávka vyplácena tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % dávky bude vyplaceno poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě.
11. Příspěvek na živobytí je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a je určen na úhradu potřeb osoby (společně posuzovaných osob) na úrovni zabezpečující její základní životní podmínky. Jedná se především o zabezpečení stravy, ošacení, obuvi, základních hygienických potřeb apod. (srov. § 1 a § 21 až § 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi).
12. Žalobce, který je od července roku 2014 příjemcem příspěvku na živobytí (není tedy pochyb o tom, že pobírá dávku déle jak 6 měsíců v posledních 12 měsících), nesouhlasí s výplatou příspěvku na živobytí v poukázkách, ale požaduje, aby byl vyplácen celý pouze v penězích.

13. V případě, že příjemce příspěvku na živobytí pobírá dávku déle než 6 kalendářních měsíců v posledních 12 kalendářních měsících, je část dávky vyplácená poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Jde o obligatorní pravidlo, kdy vždy při splnění těchto podmínek, bude poskytováno 35 % až 65 % dávky formou poukázek. Moderace ze strany Úřadu práce je možná v podstatě jen v rozmezí rozsahu použití poukázek, resp. použití poukázek je obligatorní podmínka, rozsah mezi 35 % až 65 % je fakultativní s posouzením schopnosti osob nakládat s dávkou ke stanovenému účelu (Beck, P., Grunerová I., Pavelková M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář*. Wolters Kluwer, 2017) . Jak správně uvedly správní orgány, ust. § 43 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi jasně stanoví, že příjemci příspěvku na živobytí, který pobírá dávku déle jak 6 měsíců v posledních 12 měsících, nelze vyplatit celou dávku v penězích, nýbrž mu musí být dávka vyplacena tak, že nejméně 35 % bude vyplaceno poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Od tohoto ustanovení se nelze odchýlit (není např. možno odstranit jeho „tvrdost“).
14. S ohledem na uvedené, jsou žalobcem tvrzené důvody, proč mu výplata formou poukázek nevyhovuje či jej diskriminuje (zásah do práva na lidskou důstojnost, porušení zásady autonomie vůle, zásah do práva na informační sebeurčení či nemožnost platit poukázkami ve všech obchodech), zcela bezpředmětné.
15. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že tyto nejsou důvodné, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.
17. Žalobci byl ustanoven zástupce k ochraně jeho práv (§ 35 odst. 9 s.ř.s. V takovém případě odměna advokáta i hotové výdaje hradí stát. V dané věci se jedná o odměnu za 2 úkony právní pomoci (2x 1.000 Kč) a 2x režijní paušál (2x 300 Kč) dle vyhl. č. 177/1996 Sb. (příprava a převzetí věci + doplněk žaloby).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. října 2018

JUDr. Jana Kubenová v. r.
samosoudkyně